

Pääekonomistin katsaus kuntien ja kaupunkien talouteen

Kansalaisopistojen liiton rehtoripäivä 12.2.2026

@minnapunakallio.bsky.social

Merkkejä talouskäänteestä on ilmassa...

- Indeksitarkastelussa työllisyys alkoi kasvaa keväällä 2025, mutta tuotannon käänne vasta loppuvuodesta.
- BKT:n käänne voi aikaistua.
- Suomen Pankin lyhyen aikavälin Nowcasting-malli ennustaa 0,6 prosentin kasvua vuoden ensimmäisellä neljänneksellä
- Kasvua ennakoi myös Valtiontalouden tarkastusviraston suhdannetilanteen lämpökartta

ETLA

Ajankohtaista ▾ Julkaisut ▾ Ennusteet ▾ Tutkimukset ▾ Henkilöstö ▾

4.2.2026 | Ajankohtaista | Kolumni

Torille – talous on kääntynyt!

Kangasharju Aki

[f](#) [x](#) [in](#) [m](#)

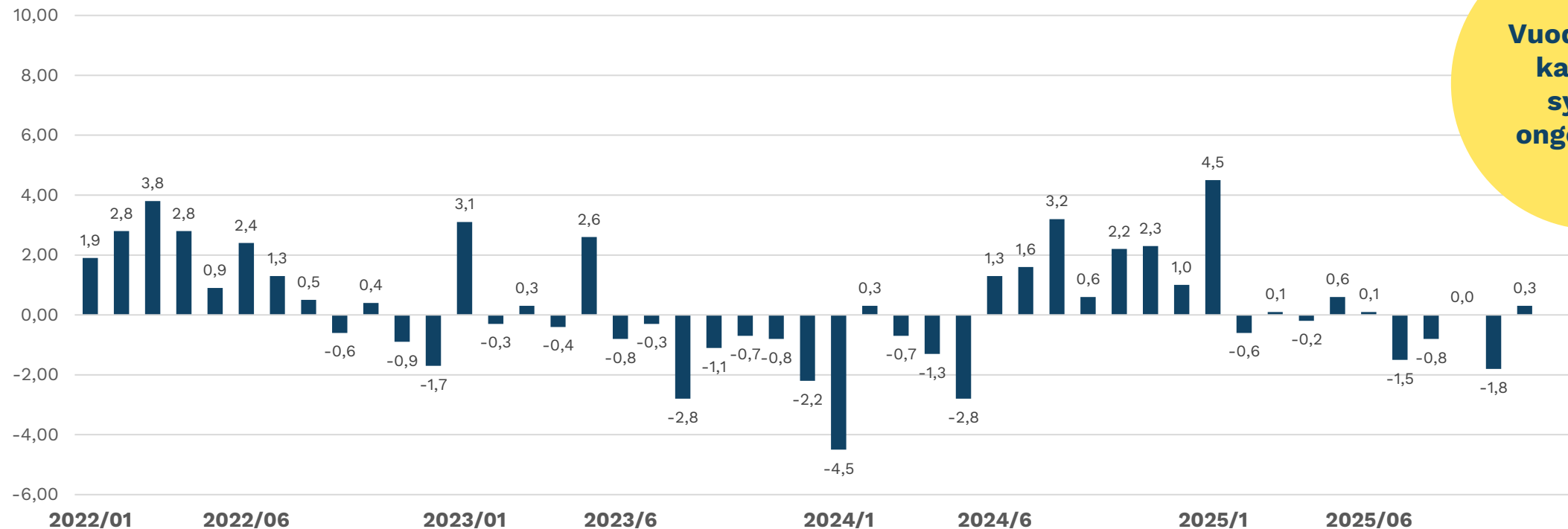
Talouden käänne näkyy yleensä ensin tuotannossa ja vasta myöhemmin lisääntyneinä työntekijöinä. Nyt on käynyt toisin päin, minkä vuoksi käänne on jäänyt monilta huomaamatta, kirjoittaa Etlä-kolumnissaan **Aki Kangasharju**.

Suomen talouden suhdannekäännettä on odotett kuin kuuta nousevaa. Nyt se on totta.

Työllisyys alkoi kasvaa tämän hetken tilastohistorian mukaan keväällä, mutta tuotannon käänne vasta

Mutta käänne ei näy vielä suhdannetilastoissa

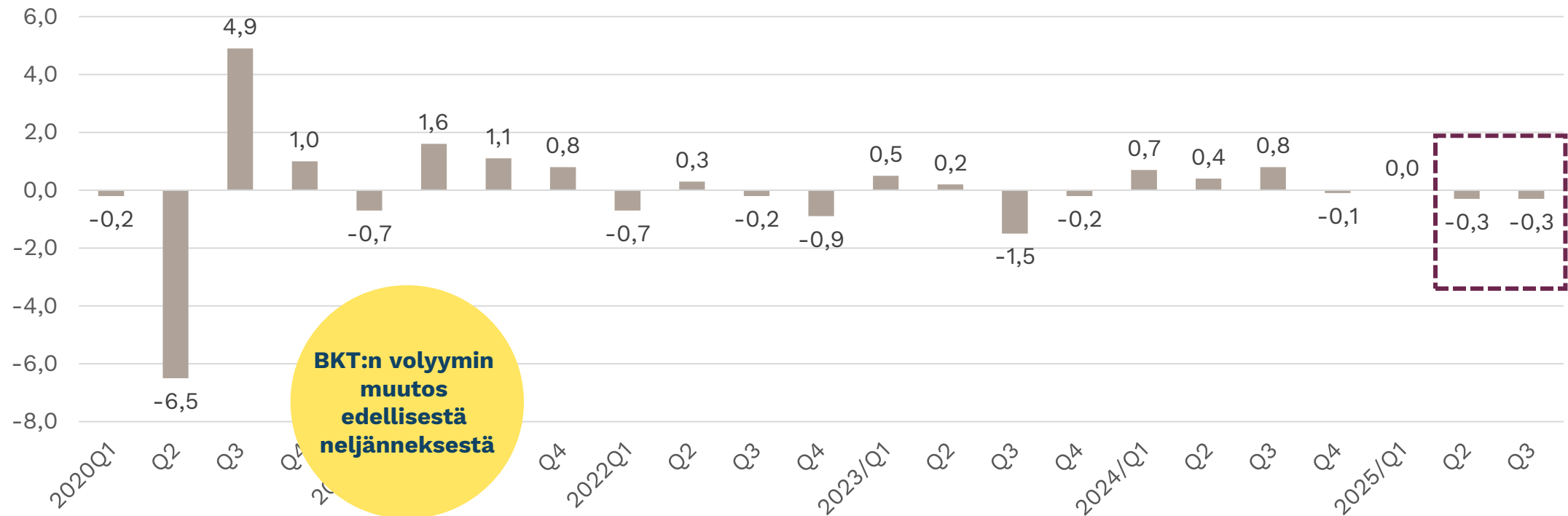
työpäiväkorjattu tuotanto, %-muutos edellisvuoden vastaavasta ajankohdasta

Vuoden 2025 kasvu on syvissä ongelmissa.

Virallisesti Suomi on taantumassa

BKT:n volyymin muutos-% neljännesvuosittain, kausitasoitettu ja työpäiväkorjattu aikasarja

Suomen työmarkkinat ovat jäähtyneet viimeisten kahden vuoden aikana enemmän kuin euroalueella. Pitkäaikaistyöttömyys noussut ennätyksiin

Marraskuussa Suomi nousi EU:n työttömistilastojen ykköseksi. Animaatio: Eetu Pietarinen / Yle

- Suomen ja euroalueen työmarkkinakehitys alkoi eriytyä 2023
 - Euroalueella työttömyys ennallaan, työllisyys vahvistunut
- **Suomessa työttömyyden kasvun taustalla on työvoiman vähäinen kysyntä (heikko talouskasvu)**
 - Suomessa avointen työpaikkojen määrä poikkeuksellisen matalaa: palvelualojen positiivinen työllisyyskehitys on pysähtynyt
- Työn tarjonta on kasvanut (osallistumisasteen nousu, nettomaahanmuutto kasvanut, Orpon hallituskauden rakenteelliset uudistukset), mutta ikääntyminen muuttaa pian tilannetta

Syy olemattomalle talouskasvulle ei ole taloutemme ulkopuolisissa tekijöissä

Talouskasvun heikkouden syy on Suomen kansantalouden rakenteissa ja erityisesti **markkinasektorin hitaassa kasvussa ja heikossa tuottavuudessa** (logistiikka, kuljetus, rakentaminen).

Suomi tarvitsee tulevina vuosina korkean arvonlisäyksen kasvua yrityssektorilla ja erityisesti korkean tuottavuuden palvelualoilla.

Työttömyyttä on ruokkinut 2022-2025 reaalipalkkojen kuoppa sekä asuntovarallisuuden lasku, jotka syövät edelleen kulutusmahdollisuuksia sekä kuluttajien investointeja asuinrakentamiseen.

Tunnelmia heikentävät puheet lisäleikkauksista.

Kasvunäkymä

Kansantalouden ennusteet vuodelle 2026

Laitos	Julkaisu- ajankohta 2025/2026	BKT, muutos %	Työttö- myys- aste, %	Ansiotaso- Indeksi, muutos, %	Inflaatio, %
OP	tammikuu	1,5	10,0	3,5	1,2
Nordea	tammikuu	1,0	9,9	3,0	0,8
Aktia	tammikuu	1,3	9,5	..	1,4
Suomen Pankki	joulukuu	0,8	9,9	3,4	1,0
VM	joulukuu	1,1	9,5	3,6	1,2
Akava Works	joulukuu	0,5	9,9	3,0	1,3
Danske Bank	joulukuu	1,5	9,3	3,7	1,4
OECD	joulukuu	0,9	9,8	..	..
Kuntarahoitus	joulukuu	1,5	9,3	..	1,2
Euroopan komissio	marraskuu	0,9	9,3	..	..
Labore	syyskuu	1,5	9,5	3,0	1,7
PTT	syyskuu	0,9	9,6	3,5	2,0
ETLA	syyskuu	1,4	8,8	3,1	1,2

Minna Punakallion blogi 23.6.2025

Heikko talouskasvu on uusi normaali

Kuuntele

Pitkittyvillä taantumilla on suuri hintalappu

Kuntatalouden tila

Analyysi kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätösarvioista kertoo kuntatalouden kipukohdista ja onnistumisista

- Ensimmäinen kattava kuva kuntasektorin taloudesta vuonna 2025
 - Tietoihin ei sisälly kuntakonsernien lukuja.
 - 7 kunnan ja 6 kuntayhtymän tiedot puuttuvat. Näiden osalta käytettiin vuoden 2024 tilinpäätöstietoa.
- Valtiokonttorin keräämä aineisto, jota on jalostettu ja analysoitu Kuntaliitossa
 - Vuoden 2025 tilinpäätösarviotiedot kerättiin Manner-Suomen kunnista ja kuntayhtymistä.

Talouden vuosi 2025 oli kunnille torjuntavoitto

Minna Punakallion blogi 25.4.2025

Puoliväliriihi toi kunnille lisäleikkauksia

Politiikka

Valtio ja kunnat löysivät sovun länsiradan rahoituksesta

Vaikka kasvutoir ajan niin hallitus talouden säästö

Turun ja Helsingin välisen nopean junayhteyden rahoit neuvoteltu pitkään.

Taloukasvua on odotettu jo lähes 20 vuotta, eikä odotukselle näy vielä kääntä

Lapin Kansa Premium

31.01.2026 klo 17:00 | 537 sanaa

Odottavan aikaa ei mainosteta turhaan pitkäksi. Suomalaiset ovat odottaneet reilua taloukasvua jo lähes 20 vuoden ajan.

EU:n korkein työttömyysaste

Lähde: Eurostat

Harvassa Suomessa nousi EU:n työttömyysasteen ykköseksi. Animaatio: Eetu Pietarinen / Yle

yle

Etusivu

Venäjän hyökkäys

Talviolympialaiset

UMK26

Kunnat

Järvenpää kertoo aikeista aloittaa yt-neuvottelut – tavoitteena vähentää enintään 75 työntekijää

Kaupunginhallitus päättää yt-neuvotteluiden aloittamisesta maanantaina. Perusteena neuvotteluille on talouden tasapainottaminen.

Vantaan sääst 60 miljoonaa euroa

Tuomas Massinen

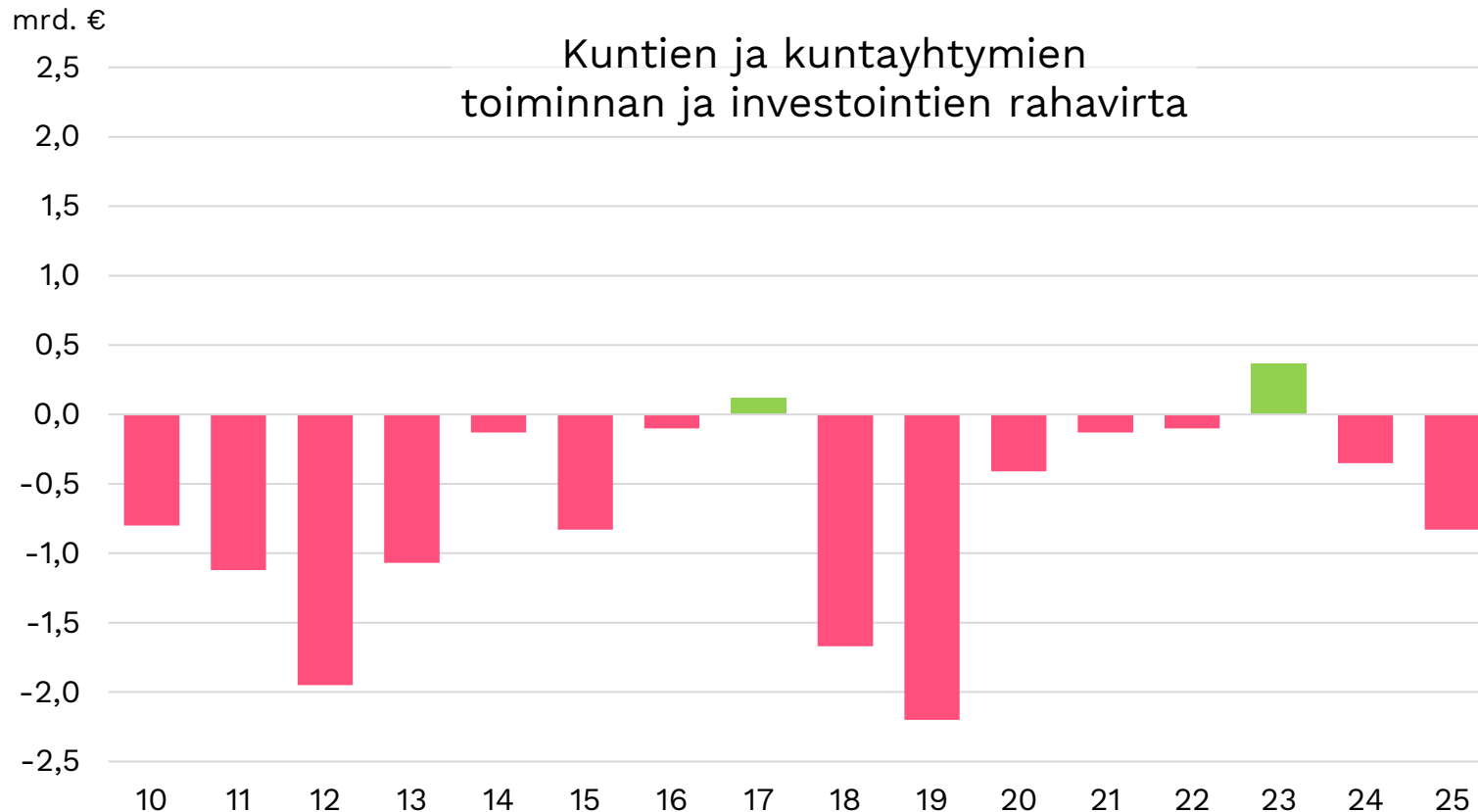
Vantaan kaupunginjohtaja Pekka Timonen kertoi hiljattain Vantaan Sanomille, että kaupungin al-

tä, että lähvuosien sopeu-
tustarve on huomattavas-
ti suurempi, vähintään 60
miljoonaa euroa.

–50 miljoonaa ei toden-
näköisesti riitä. Sanotaan,
että se on 60 miljoonaa.

dessaan osoitteessa van-
taasanomat.fi tai avaamal-
la jutun QR-koodista.
Kätevimmin luet meitä so-
velluksesta, jonka voi ladata
maksutta osoitteesta van-
taasanomat.fi/sovel-

Kiteytys: Kuntatalouden kokonaistilanne heikkeni vuodesta 2024

Toiminnan ja investointien rahavirta on rahoituslaskelman välitulos, jonka **negatiivinen** määrä ilmaisee, että menoja joudutaan kattamaan joko kassavaroja vähentämällä tai ottamalla lisää lainaa.

Positiivinen määrä ilmaisee, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen.

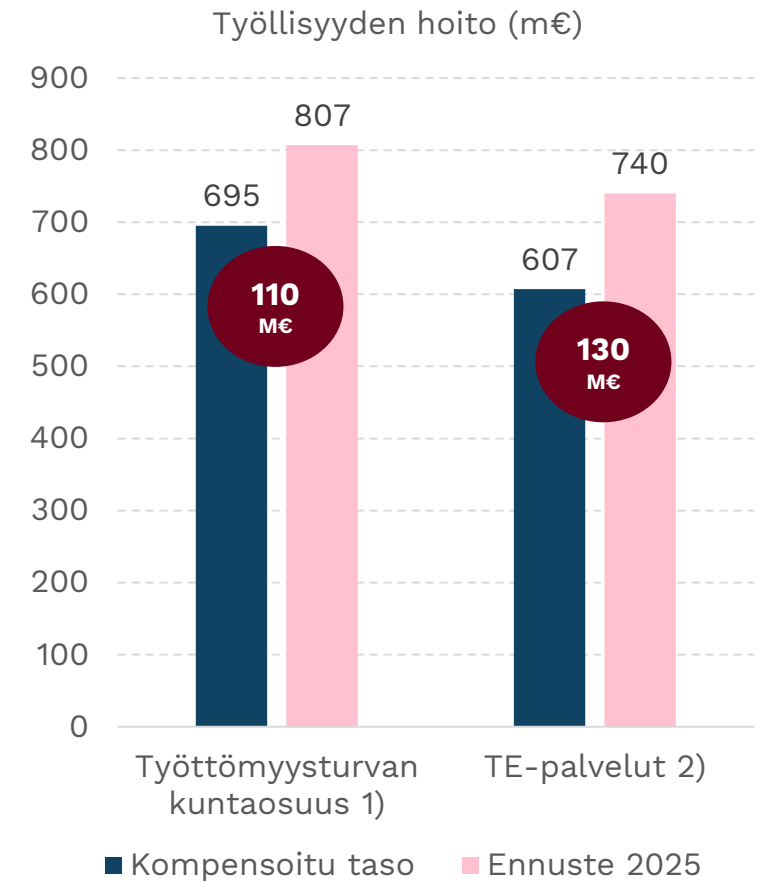
Huolestuttavaa

Kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätösarviot vuodelta 2025

TE-tehtävät eivät siirtyneet kuntiin kustannusneutraalisti

TE-kokonaisuuden kulut vuonna 2025 suhteessa kompensaatioihin

- TE-uudistuksen myötä työllisyyden hoito siirtyi kuntien vastuulle
 - Työttömyysturvan kuntaosuus ylittää kompensoidun tason noin **110 miljoonalla**¹⁾
 - TE-palvelu siirtyivät Kuntaliiton arvion mukaan noin **100 miljoonaa aliresursoituna**
 - Tilinpäätösennuste noin 130 miljoonaa enemmän kuin siirtynyt rahoitus²⁾
- TE-tehtävät eivät siirtyneet kuntiin kustannusneutraalisti. Uudistuksen loppulasku kunnille noin **200-300 miljoonaa euroa**

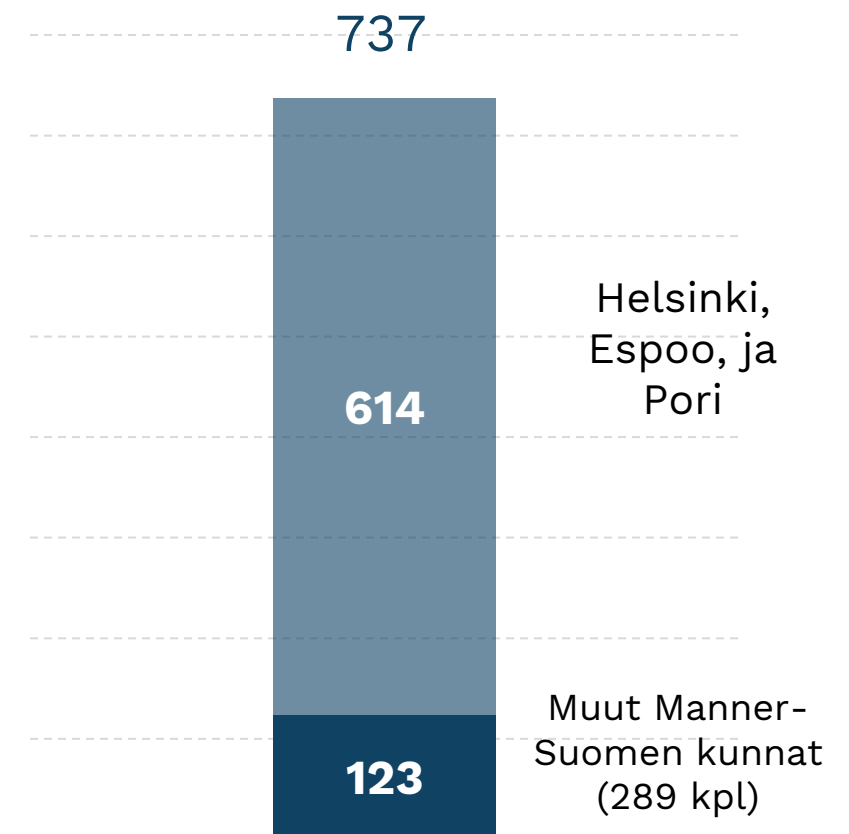

1) Toteutuneet etuuskulut 781 + 25 miljoonaa vanhan järjestelmän viiveellä perittyjä maksuja

2) Työllisyysalueiden tilinpäätösennusteen mukaan. Summa pitää sisällään myös työllisyysalueiden ei-lakisääteiset palvelut mutta ei pidä sisällään sopimuskuntien omia työllisyyden hoidon palveluita.

Kertaerät paransivat tilikauden tulosta, noin 750 miljoonaa euroa, merkittävästi

- Ilman Helsingin, Espoon ja Porin tulosta kuntien tulos jäisi reiluun 100 miljoonaan euroon.
- Porin energiaosakkeiden myynnistä saadut luovutustulot siivittivät Porin tuloksen kertaluonteisesti poikkeukselliselle tasolle.
- Yli sadalla kunnalla talous oli viime vuonna alijäämäinen tilikauden tuloksella mitattuna
 - Mediaanikunta oli tuloksella mitattuna ylijäämäinen noin 80 euroa asukasta kohden

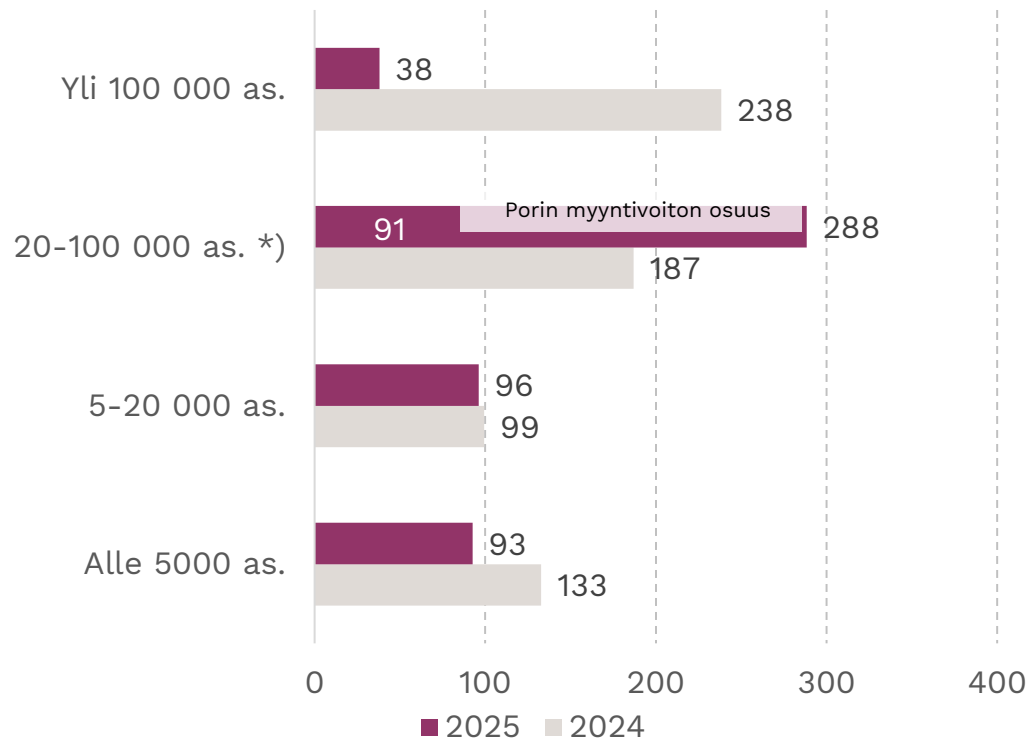
Tilikauden tulos vuonna 2025 (milj. €)

Isojen kaupunkien taloustilanne heikkeni muita kuntakokoluokkia enemmän

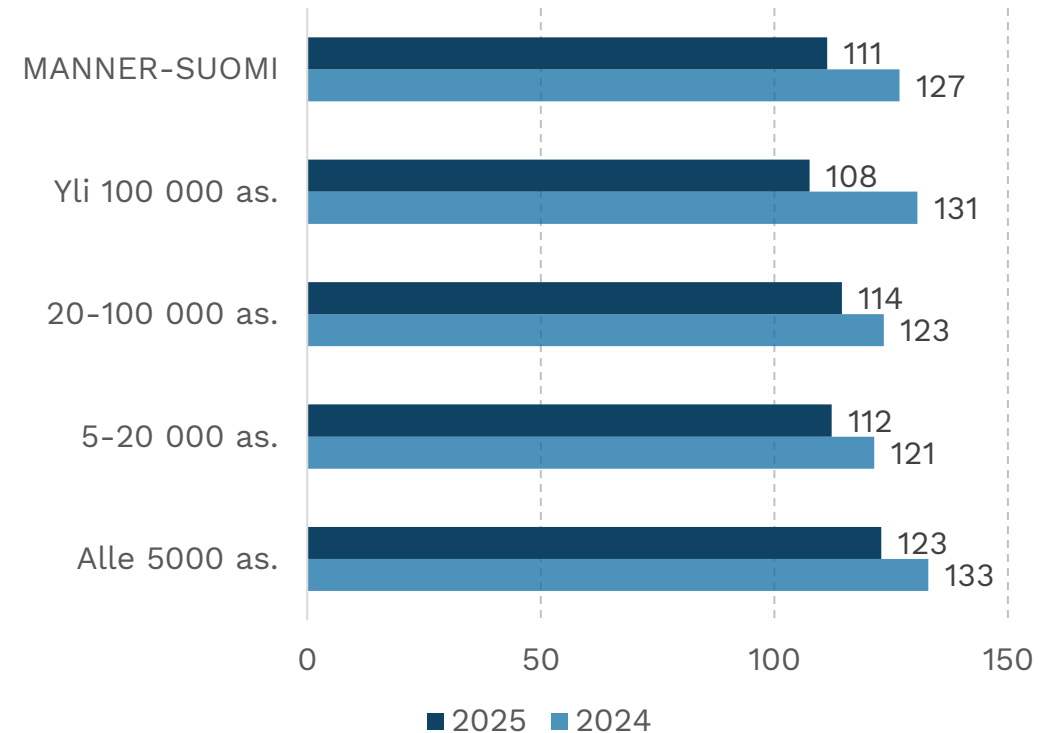
Ilman kertaluonteisia myyntivoittoja tulos olisi heikentynyt myös 20-100 tuhannen asukkaan kunnissa

Tilikauden tulos €/asukas

*) Porin energiaosuuksien myyntivoitto korottaa poikkeuksellisesti 20-100 tuhannen asukkaan kuntakokojoukon tulosta.

Vuosikate % poistoista

Positiivisia havaintoja

Kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätösarviot vuodelta 2025

Kuntien ja ky:ien toimintakulujen kasvu: **+5,3 % vuonna 2025** (noin 1 100 milj. euroa)

- **Kuntien menojen kasvu olisi voinut olla huomattavasti isompaa: sopeutustoimet**
- Kuntien menoja kasvattivat vuonna 2025 muun muassa:
 - TE-palvelu-uudistus: palvelut ja työttömyysturvaetuuksien kasvanut rahoitusvastuu ylsivät n. 1 mrd. euroon
 - Kunnallisen palkkaratkaisun vaikutus noin 260 milj. euroa
 - Tehtävien laajennuksia mm. oppimisen ja koulunkäynnin tuen uudistaminen, muut lakiuudistukset

Kuntaliiton toimitusjohtajalta terveiset Purralle: "Kunnat ovat hoitaneet oman osuutensa"

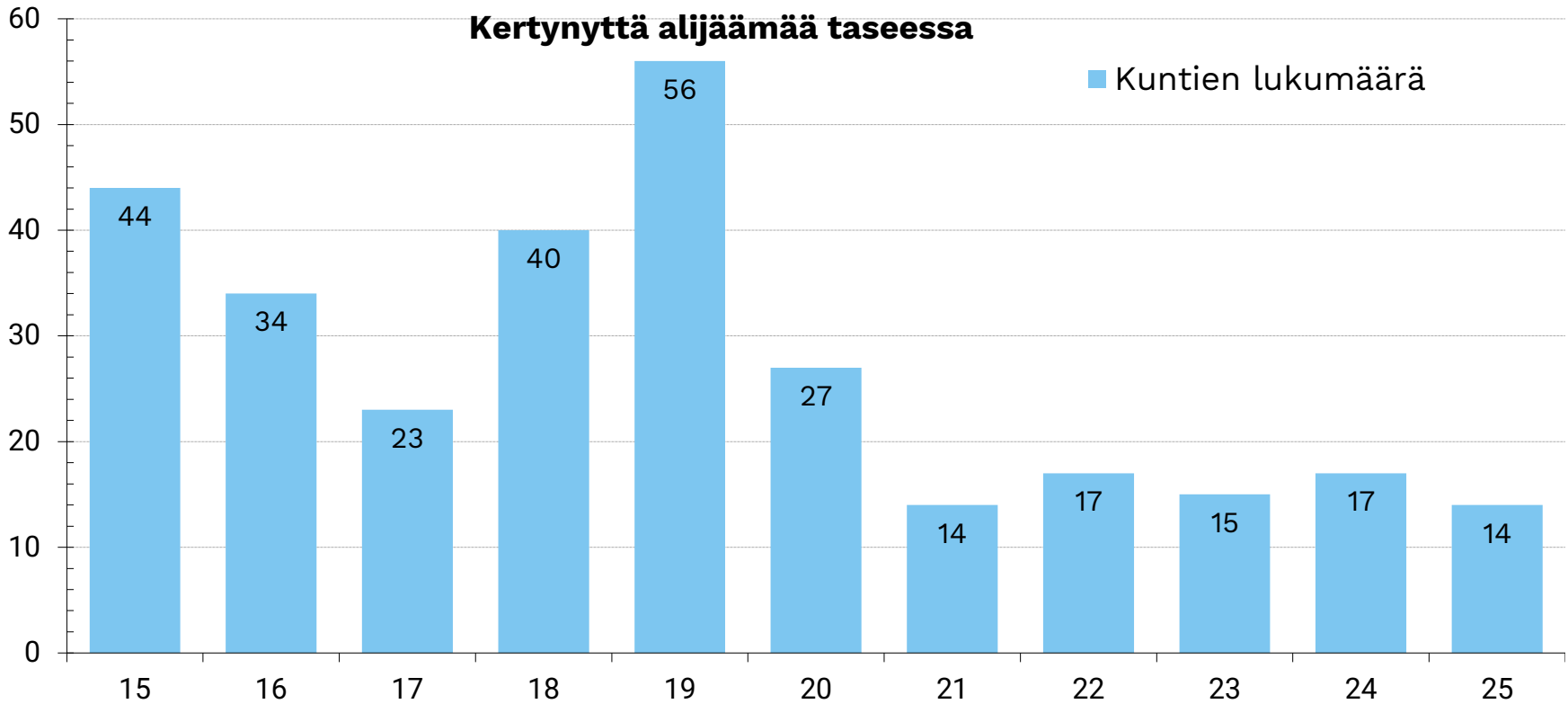
Kuntaliiton toimitusjohtajan mukaan kunnat rahoittivat viime vuonna heikosta työllisyydestä johtuvia lisäkustannuksia muista tehtävistä sopeuttamalla.

STT / Emmi Tilvis 3.2.2026 12:00, muokattu 3.2.2026 12:07

Alijäämäisten kuntien määrä laski. Myös negatiivisen vuosikatteen kuntien määrä laski

Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Tässä määräajassa tulee kattaa myös talousarvion laadintavuonna tai sen jälkeen kertynyt alijäämä (Kuntalaki 110.3 §).

Kertynyt alijäämä (€/as)	2024	2025
Lestijärvi	-3 636	-2 251
Ähtäri	-1 042	-1 765
Kyyjärvi	-1 617	-1 079
Merijärvi	-270	-999
Pyhäjärvi	-302	-760
Myrskylä	-76	-531
Kaavi	-121	-478
Humppila	-467	
Karkkila	596	-444
Pukkila	-116	-402
Laukaa	-140	-343
Haapajärvi	-485	-173

Tiedot 30.1. mennessä raportoineista kunnista.

Kertynyt alijäämä = edellisten tilikausien kumulatiivinen alijäämä (tase) + viimeisimmän tilikauden alijäämä (tulos)

Kuntatalouden miljardiluokan rahoituksellinen epätasapaino on pieni osa koko julkisen talouden epätasapainosta

Nettoluotonanto*, mrd. euroa	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Paikallishallinto, v. 2023- kuntahallinto	-1,5	-1,4	-1,5	-1,2	-1,1	-1,1
Hyvinvointialueet	0,2	-0,2	0,0	-0,8	-0,9	-1,0
Valtio	-11,2	-14,1	-13,0	-13,9	-14,3	-14,6
Sosiaaliturvarahastot	1,6	2,6	2,4	3,8	4,3	4,5
Yhteensä	-10,9	-13,1	-12,0	-12,1	-12,0	-12,2

VM:
”Valoa synkkään kokonaiskuvaan tuo paikallishallinnon menojen maltillinen kasvu.”

Kuntatalouden sopeutustyötä helpottaa nuorten ikäluokkien pieneneminen.

* Nettoluotonanto = kokonaistulojen ja kokonaismenojen (ml. investoinnit) erotus kansantalouden tilinpidon mukaan

Näkymä tulevaan

Talouspolitiikan arviointineuvosto: Velkasuhteen kasvu ei taitu tällä kaudella

- Syyt:
 - osa hallitusohjelman sopeutustoimista oli jo lähtökohtaisesti vaikutuksiltaan epävarmoja
 - ennakoitua heikompi suhdannetilanne
 - kasvaneet korko- ja puolustusmenot
 - Hallituksen politiikka ei tue kaikilta osin velkaantumisen taittamista
- Ongelmana erityisesti pieni ja keskituloisten tuloverokevennykset sekä eläke-etuuksien jättäminen sosiaaliturvaleikkausten ulkopuolelle

Hallitukselle tyly tuomio – näistä syistä Suomen velka kasvaa yhä

Talouspolitiikan arviointineuvoston mielestä hallituksen politiikka ”ei ole täysin johdonmukaista”.

JAA

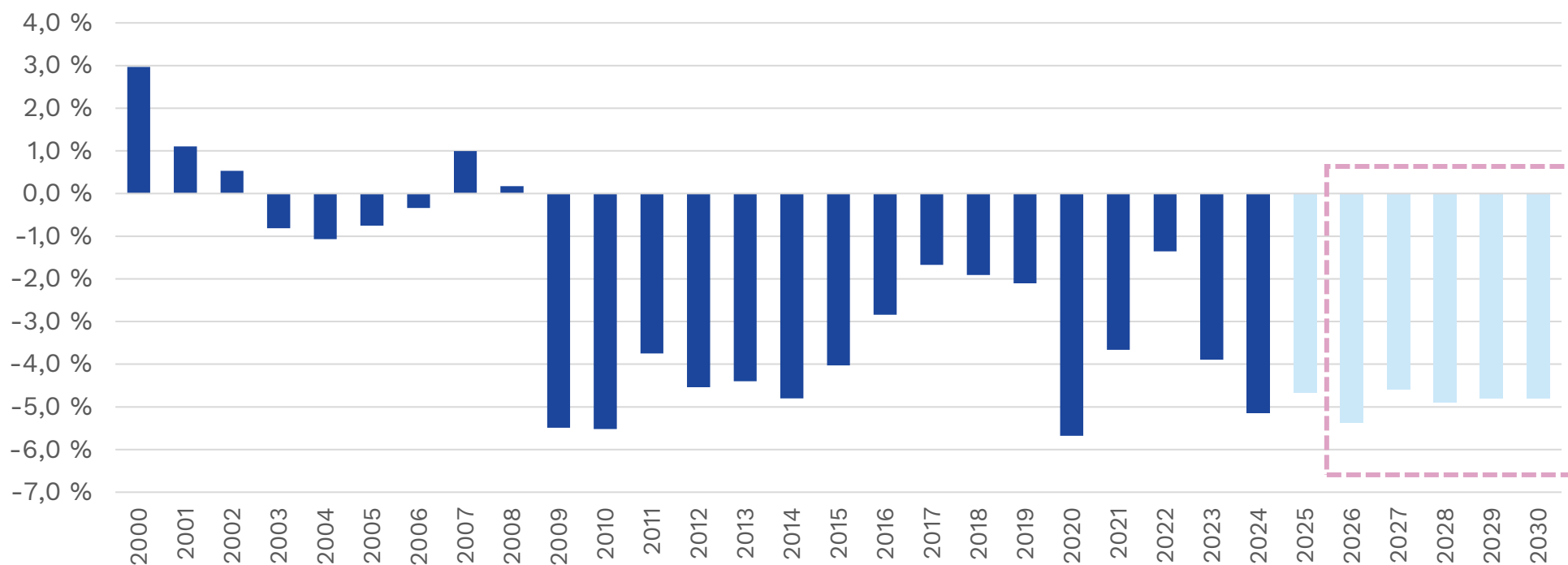
TALLENNA

KOMMENTIT

VM: Julkisen talouden tila pysyy tulevina vuosina heikkona

nettoluotonanto ilman työeläkelaitosten ylijäämää suhteessa bruttokansantuotteeseen

**Orpon hallituksen
kuntauudistukset
ovat kaatuneet.
Kuntavisio puuttuu.**

**Valtion talous on
syvissä vaikeuksissa.**

Ratkaisevaa

Kuntapalveluiden vaikuttavuutta on selvitettävä ja sopeutustoimia jatkettava

Talouskasvu ja kuntien omat sopeutustoimet hankskaavat rakenteellisen alijäämän.

Valtio ei saa vaikeuttaa uusilla kehysriihipäätöksillään kuntien taloudenhoitoa. Muuten tasapainotavoite vain siirtyy vuosi vuodelta eteenpäin.

Älykäs sopeutuminen

Kiitos. Vieraile Kuntaliiton sivustolla Pääekonomistin palstalla!

Minna Punakallio
Puh. 09 771 2095, 040 – 751 5175
minna.punakallio@kuntaliitto.fi
@MinnaPunakallio

www.Kuntaliitto.fi

